

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 18 lutego 2025 r.
znak sprawy: DŻW.zch.870.22.2025
e-mail: Pawel.Bryzek@minrol.gov.pl

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych
email: sekretariat@krir.pl

Dotyczy: działań podejmowanych w związku z wystąpieniem pryszczycy na terytorium Niemiec

Szanowny Panie Prezesie

nawiązując do pisma z dnia 24 stycznia 2025 r. znak: KRIR/JM/77/2025 w sprawie działań podejmowanych w związku z wystąpieniem pryszczycy w Niemczech przekazuję następujące wyjaśnienia.

Władze polskie od samego początku stwierdzenia ogniska pryszczycy w Niemczech, pozostają w stałych kontaktach z władzami i służbami niemieckimi oraz z Komisją Europejską.

Działania związane ze zwalczaniem i ograniczaniem rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych zwierząt realizują w Polsce organy Inspekcji Weterynaryjnej (IW). Realizacja zadań tych organów jest koordynowana i kontrolowana przez Głównego Lekarza Weterynarii, który podlega ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa. Główny Lekarz Weterynarii jest także organem właściwym do kontaktu ze swoimi odpowiednikami w innych państwach członkowskich UE oraz na bieżąco raportuje do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi o rozwoju sytuacji epidemiologicznej na terytorium Niemiec.

Dodatkowo, w czasie berlińskich targów Grüne Woche Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Pan Czesław Siekierski zainicjował spotkanie z niemiecką minister rolnictwa i żywności, środowiska i ochrony konsumentów Hanką Mittelstädt. Minister poprosił stronę brandenburską o omówienie aktualnej sytuacji w zakresie pryszczycy oraz przekazanie informacji o podjętych działaniach oraz zapewnił o pełnym wsparciu i gotowości współpracy Polski.

Temat pryszczycy był też szeroko omawiany na posiedzeniu Grupy Roboczej Głównych Lekarzy Weterynarii w Brukseli 21-22 stycznia 2025 r., a także poruszono tą ważną kwestię podczas styczniowego posiedzenia Rady Unii Europejskiej ds. Rolnictwa i Rybołówstwa z udziałem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, pod przewodnictwem polskiej prezydencji w Radzie UE.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez niemieckie służby weterynaryjne, jak dotąd¹, nie potwierdzono kolejnych ognisk pryszczycy w Niemczech.

W związku z sytuacją epidemiologiczną na terytorium Niemiec, polskie służby weterynaryjne, we współpracy z innymi instytucjami, podejmują szeroko zakrojone działania prewencyjne i pozostają w stałej gotowości.

W celu zapobieżenia ewentualnemu przeniesieniu wirusa pryszczycy na terytorium Polski, od momentu uzyskania informacji o stwierdzeniu ogniska pryszczycy w Niemczech, tj. od 10 stycznia br., na szczeblu centralnym podjęto skoordynowane działania prewencyjne adekwatne do skali zagrożenia:

- Główny Lekarz Weterynarii zwołał na dzień 11 stycznia 2025 r. sztab kryzysowy z udziałem wojewódzkich lekarzy weterynarii województw graniczących z Niemcami (woj. dolnośląskie, lubuskie i zachodniopomorskie), a następnie 11 i 12 stycznia br. na wniosek wojewódzkich lekarzy weterynarii odbyły się posiedzenia wojewódzkich zespołów zarządzania kryzysowego przy wojewodzie w woj. dolnośląskim, lubuskim i zachodniopomorskim;

¹ Wg stanu na 14.02.2025 r. godz. 14.00.

- IW prowadzi dyżury na przejściach granicznych z Niemcami (podjęto decyzje o wzmocnieniu fizycznych dyżurów pracowników IW na przejściach granicznych, tak aby pracownicy IW byli obecni na przejściu w czasie nie krótszym niż 16 godz. na dobę przez 7 dni w tygodniu). Wszystkie przesyłki podlegające kontrolom weterynaryjnym, transportowane na/przez terytorium Polski z terytorium Niemiec są na bieżąco weryfikowane w systemie TRACES. W przypadku transportów żywych zwierząt przeznaczonych do dalszego chowu, powiatowi lekarze weterynarii właściwi terytorialnie dla miejsc przeznaczenia przesyłek, obowiązkowo prowadzą kontrole transportu przy rozładunku.
- Wprowadzono rygorystyczne kontrole transportów zwierząt wjeżdżających na terytorium Polski. Kontrole prowadzone są przez Policję, Straż Graniczną, Inspekcję Transportu Drogowego, Krajową Administrację Skarbową - we współpracy z IW. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, w tym niekompletnej dokumentacji lub jej braku, IW może zakazać dalszego transportu zwierząt oraz zastosować inne środki, w tym nakaz zabicia zwierząt. Gospodarstwa, do których trafiają zwierzęta z Niemiec obejmowane są dodatkowym nadzorem weterynaryjnym.
- Kontrolom przeprowadzanym przez Inspekcję Weterynaryjną podlegają także przesyłki mięsa wieprzowego wprowadzane do polskich zakładów rozbioru, przetwórstwa mięsa czy chłodni składowych, zwłaszcza w sytuacji odnotowywania wzrostu intensywności przywozu.
- Główny Lekarz Weterynarii skierował do terenowych organów IW polecenie, aby w trakcie kontroli realizowanych przez szczebel powiatowy i wojewódzki, w ramach weryfikacji wdrożenia zakładowego systemu bezpieczeństwa żywności obejmującego dobre praktyki higieniczne i procedury oparte na zasadach HACCP, zwracać szczególną uwagę na zagrożenia wynikające z sytuacji epidemiologicznej na terytorium Niemiec, w tym w odniesieniu do procedur pozwalających minimalizować ewentualne ryzyko związane z przedmiotową sytuacją wraz ze wskazaniem obszarów szczególnie wrażliwych.

- wprowadzono obowiązkową dezynfekcję środków transportu zwierząt na zachodniej granicy Polski oraz zapewniono operacyjny zapas środków odkażających. Przejścia graniczne, przez które przejeżdżają transporty zwierząt są zabezpieczane m.in. przez montaż bramek dezynfekujących, umożliwiających dezynfekcję ciężarówek transportujących zwierzęta;
- postawiono w stan gotowości laboratorium Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach mogące wykonać badania w kierunku pryszczycy;
- Główny Lekarz Weterynarii podjął decyzję, aby do odwołania wszystkie próbki kierowane do badań na obecność wirusa choroby niebieskiego języka pobrane od zwierząt z objawami choroby oraz na obecność wirusa afrykańskiego pomoru świń pobrane od dzików z odstrzału sanitarnego, były badane także w kierunku obecności wirusa pryszczycy. W przypadku dzików dotyczy to próbek pobranych z powiatów leżących przy granicy z Niemcami (woj. lubuskie: powiaty słubicki, sulęciński, krośnieński, gorzowski, żarski; woj. zachodniopomorskie: powiaty myśliborski i gryfiński);
- wdrożono także procedury informacyjno - komunikacyjne dotyczące zagrożenia pryszczycą, którymi objęci są hodowcy świń i przeżuwaczy, przemysł mięsny oraz lekarze weterynarii wolnej praktyki w Polsce oraz inne docelowe grupy zawodowe, w tym służby patrolujące przewozy zwierząt na okoliczność kontroli dokumentacji towarzyszącej przesyłkom.

14 stycznia br. Komisja Europejska opublikowała decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2025/87 z dnia 13 stycznia 2025 r. dotyczącą niektórych tymczasowych środków nadzwyczajnych w odniesieniu do pryszczycy w Niemczech, zastąpioną następnie decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2025/186 z dnia 24 stycznia 2024 r. Aktualnie w tym zakresie obowiązuje natomiast decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2025/323 z dnia 11 lutego 2025 r. dotyczącej niektórych środków nadzwyczajnych w odniesieniu do pryszczycy w Niemczech oraz uchylająca decyzję wykonawczą (UE) 2025/186, która reguluje obszary objęte ograniczeniami z powodu tej choroby, co jest

równoznaczne z obowiązkiem stosowania określonych środków zaradczych na takich obszarach.

Należy podkreślić, że w przypadku obszaru zapowietrzonego i zagrożonego, wyznaczanych wokół ogniska choroby co do zasady istnieje zakaz przemieszczania zwierząt i produktów „w obrębie”, „do” oraz „z” takich obszarów oraz nakaz stosowania załącznika VI rozporządzenia 2020/687(1) adekwatnie do art. 27 tego rozporządzenia. Właściwe władze niemieckie nie zdecydowały się na przyznanie jakichkolwiek odstępstw od obowiązujących przepisów w tym zakresie.

Reasumując, nałożenie zakazu wprowadzania z terytorium Niemiec zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego nie miałyby uzasadnienia faktycznego. Jednocześnie uprzejmie informuję, że żadne państwo członkowskie UE, jak dotychczas, również nie zastosowało tak daleko idących środków.

Zaistniała sytuacja epidemiologiczna związana z wystąpieniem pryszczycy w Niemczech jest traktowana przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz polskie służby weterynaryjne z Głównym Lekarzem Weterynarii na czele bardzo poważnie i jest ona na bieżąco monitorowana, podejmowane działania są adekwatne do potencjalnego ryzyka związanego z możliwością zawleczenia tej choroby.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Jacek Czerniak
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/687 z dnia 17 grudnia 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do przepisów dotyczących zapobiegania niektórym chorobom umieszczonym w wykazie oraz ich zwalczania (Dz. Urz. UE L 174 z 03.06.2020, str. 64, z późn. zm.)